

HALLO JONGENS!

Hanneke Groenteman

Hallo jongens!

Een zelfportret in stukjes

Nijgh & Van Ditmar
Amsterdam

Dit boek is deels gebaseerd op columns die eerder
verschenen in het maandblad *Zin*

www.nijghenvanditmar.nl

Copyright © Hanneke Groenteman 2024

Omslag Jan van Zomeren

Omslagbeeld Rogier Veldman

Typografie Zeno Carpentier Alting

NUR 320 / ISBN 978 90 388 1563 3

Inhoud

Hallo jongens	7
Geraniums	11
O jee, ik ben OUD!	15
Kranten lezen	27
Verveling	31
Audrey	35
Leeftijd naar keuze	39
Talkshow	43
Gewoon verdrietig	49
Tunnelvisie	53
Het W-woord	57
Johnny Jordaan	61
Kunst	85
Normaal over seks	89
Op reis	95

Sinterklaas 99
Woke 103
Opruimen 109
Gelukkig 113
Nieuwe radio 117
Dunne huid 121
BOM-moeder 125
Boeken als spiegel 129
Dode spullen 137
Vriendschap 141
Verrader 145
Johan Cruijff 149

Hallo jongens

Het klinkt misschien koket, maar ik meen het serieus: ik heb weinig tot geen fantasie. Ik bedoel, ik kijk hoog op tegen mensen, noem ze kunstenaars, die van niets iets kunnen maken. Een leeg doek, een balk zonder noten, een blanco vel papier. En dat dan vullen. Vanuit het niets.

Dat kan ik niet. Als ik begin met niets, blijft het niets. Een leeg doek, een balk, een wit vel. Wat ik wel kan, is van iets wat er al is iets maken. Iets beters, iets langers, iets grappigers... gewoon iets. En wat ik het allerliefste doe, wat in feite mijn werk is geworden, is doorvertellen waar ik geïnspireerd door ben. Aan vrienden, aan lezers, aan luisteraars en aan kijkers.

En: ik kan af en toe kansen grijpen als ze voor het grijpen liggen. Dat is mijn leven in een no-tendop.

Neem nou de titel van dit boek. *Hallo jongens!* Ooit schreef ik *Doorzakken bij Jamin*, over de lusten en lasten van dieet houden. Die titel heb ik helemaal zelf bedacht. Maar ‘Hallo Jongens’ als titel heb ik helemaal niet bedacht, die hing ineens in de lucht.

Dat kwam zo: een paar jaar geleden kwam er een nieuwe podcast. *Teun en Gijs vertellen alles* heette die. Teun is Teun van der Keuken, vriend van Gijs Groenteman, mijn zoon. Jeugdvrienden. Die jongens wilden gewoon alles wat ze bewoog en beweegt bespreken in die podcast; toen nog een redelijk vers verschijnsel. En toen ze daaraan begonnen, vonden ze dat ze toch ook ‘een vrouw’ aan het woord moesten laten. Maar wie? Ze konden zo gauw niemand bedenken, dat kwam later wel, vonden ze, als het concept werkte. We kunnen om te beginnen mijn moeder bellen, zei Gijs. Laten we dat proberen, zei Teun.

En ze belden.

En ik nam op.

Dag mam, dag Hanneke.

Hallo jongens.

En zo hebben we al meer dan honderd keer gebeld en is er een wekelijkse rubriek ontstaan die ‘Hallo jongens’ heet. Die soms nergens over gaat en soms over veel. Teun en Gijs hebben (uit gemakzucht?) nooit meer naar een andere vrouw gezocht. En nu is er een t-shirt met mijn foto en ‘Hallo jongens’ erop. En word ik op straat nageroepen met ‘Hallo jongens’.

Daarom heb ik deze bundel maar *Hallo jongens!* genoemd.

Omdat die soms nergens over gaat en soms over veel.

Ik zei het toch: geen fantasie, maar ik kan wel van iets iets maken.

Geraniums

De vraag die ik tegenwoordig vaak krijg is: 'Doe jij tegenwoordig nog iets? Ik zie je niet veel meer op de televisie.' Bezigheden buiten de televisie tellen kennelijk niet mee.

Ik raak dan altijd een beetje in verlegenheid. Ik doe namelijk nog best veel, alleen niet op de televisie. Want boven je tachtigste droogt dat werk op en ben je in de bak 'Uiterste houdbaarheidsdatum bereikt' terechtgekomen.

O, ik word best nog weleens gevraagd door jonge collega's om aan te schuiven bij programma's over leuk oud worden, of seks op latere leeftijd, of wijsheid die met de jaren komt, maar sinds ik daar een paar keer resoluut nee op heb

gezegd, word ik minder gebeld. Zo nu en dan valt er een grappige aanbieding van de vrachtwagen en als ik goede zin heb en de aanbieding me bevalt, zeg ik ja. Maar dat zijn meer incidenten en toevalstreffers dan echt regulier werk, zoals vroeger.

Ik heb het eerlijk gezegd best moeilijk gevonden afscheid te moeten nemen van programma's waar ik met veel plezier aan gewerkt heb. *Sterren op het Doek*, bijvoorbeeld. Dat moest ophouden omdat 'het format op was', volgens Omroep Max, maar ging later toch door, met een andere, jongere presentator. Ik begrijp dat, omdat ik onlangs iemand van Omroep Max hoorde zeggen, op de vraag waarom de presentatoren bij Max zo jong zijn, dat oude mensen (de doelgroep van de omroep) niet graag naar andere oude mensen/presentatoren kijken.

Tja. Als je zelfs voor Omroep Max te oud bent, moet je jezelf serieus in de spiegel aankijken en achter je oren krabben. Ijdelheid bij het vuil, realiteitszin in werking stellen, zegeningen tellen en monter een nieuw levenspad inslaan, zonder de verslaving van het televisiewerk, maar met...

Ja, met wat eigenlijk? In een Zwart Gat ga ik niet wonen en voor de Grote Stilte ben ik nog niet klaar. Alle expertise die ik in de loop van de jaren heb opgedaan doorgeven: dat is nu mijn hoogste doel. Les geven in interviewen. Dat is geweldig, bevredigend en inspirerend werk, maar geen fulltimebaan.

Eén ding is zeker, zegt iedereen (die mij niet heel goed kent): jij gaat niet achter de geraniums zitten.

Nou lieve mensen, verrassing: dat is precies wat ik meer wil gaan doen. Ik heb op de bloemenmarkt de allermooiste geraniums gekocht voor in de bloembakken voor de ramen van mijn huisje. Vervolgens heb ik daarachter een fijn zitje gemaakt, waar ik me ga installeren met mijn laptop, mijn iPhone en mijn iPad.

Ik heb het bestand geopend met de columns die ik de afgelopen jaren voor het magazine *Zin* heb geschreven, om te kijken of daar – met andere stukken – een boek van te bakken is.

Ik heb gebeld met mijn vriendenkring, die ik door mijn drukte en ambities veel te lang veel te

weinig heb gezien, om weer eens af te spreken.

Ik heb een stapel boeken die ik niet meer ga lezen naar de Kringloop gebracht en de boeken die ik nog wil lezen – een grotere stapel – voor het grijpen gelegd. Een lijst met nog te bingen series gemaakt en een grote zak met overbodige en kapotte apparaten gevuld voor het grof vuil. Ik ga me tegen beter weten in weer inschrijven bij de sportschool om de hoek.

Ik ga te veel willen en doen om hier op te noemen, als de gezondheidsgoden mij goed gezind blijven. Maar vooral moet ik niet vergeten die geraniums water te geven, want ik wil er wel met heel veel plezier achter zitten.

O jee, ik ben OUD!

Was er een moment dat mijn onbestemde leeftijd – klein, jong, middelbaar – veranderde in de oude dag? Dat ik me met een daverende klap realiseerde: hé, stop, ho, ik ben oud!

Ja. Ik had inderdaad zo'n moment. Een triviaal, onbetekenend moment eigenlijk, dat me als een natte dweil in het gezicht sloeg.

Piet, mijn poes, was tijdens een vakantie ontsnapt van zijn logeeradres en niet teruggekomen. Na dagen, weken, maanden zoeken moesten we ons erbij neerleggen: Piet was weg. En op een dag, na vijf maanden, een telefoontje van de dierenambulance: Piet was gevonden. Dood. Verzwakt waarschijnlijk, aangereden, gecondoleerd mevrouw. Naar, maar waar.

En toen kwam die natte dweil. Bij de vraag: nam ik een nieuwe poes? En bij de bijbehorende overwegingen. Ja, want ik ben verslaafd aan poezen. Nee, want ik ben in de tachtig en dus ga ik normaal gesproken waarschijnlijk eerder dood dan de nieuwe poes, die dan natuurlijk een oudere poes is. En wie wil dan nog die poes?

Met andere woorden: mag ik, op mijn leeftijd, nog een nieuw jong poesje nemen? Of neem ik, als compromis, een oude, zielige poes, die meer op mijzelf lijkt? De uitkomst van dit dilemma zal ik u besparen. Het gaat me om de overwegingen.

Nog zo'n voorbeeld: mijn heerlijke wc-douche – door mijn vriendin de Poezenwasstraat genoemd – was kapotgegaan. Jammer, want ik was dol op die voorziening. De vraag was: nam ik nog een nieuwe? Tweeduizend euro zou dat me kosten, een hoop geld voor een straaltje tegen je kont. En haalde ik dat er nog uit? Of kon ik die paar jaar dat ik nog had beter mijn billen zelf gaan vege?

Kortom, de vraag wordt algauw: ben ik niet te oud (en te gierig) om een beslissing-met-toekomst te nemen? En zo donder je, ongewild, je laatste fase in.

De poezengedachten waren natuurlijk niet het eerste signaal, voor mij en mijn oudere vrienden. Begon het toen onze gesprekken alleen nog maar gingen over het verre verleden en de nabije toekomst? Toen we steeds hartstochtelijker herinneringen begonnen opte halen aan vroeger? Wat we nog wisten, wie we nog kenden, hoe we hadden gelachen, waar we in geloofden en waarop we hoopten, en hoe stompzinnig en verliefd we ooit waren.

En gingen we toen steeds vaker angstig speculeren over wat ons te wachten stond? Het populairste gezelschapsspel onder ouderen: wordt het een kanker of laat het hart het afweten? Of krijgen we de genade van tijdens een diner pats boem met ons gezicht in de soep te vallen... dood. Een ziekte, een bloeding, een val, een klap van de molen... het hoort allemaal tot de mogelijkheden. En kansberekening werkt niet.

Hoe dan ook, we realiseerden ons ineens dat we veel meer tijd achter ons hadden dan voor ons. Dat we alles wat vertrouwd was en herinnering comfortabeler vonden dan het onbekende en ongewisse. En dat vonden we angstaanjagend.

Laat ik nog iets duidelijker zijn. Ik ben 85 jaar. Nog eens samengevat: geboren voor de oorlog, opgegroeid in en na de oorlog, getrouwd, moeder geworden, gescheiden, vak geleerd, bevredigend gewerkt, grootmoeder geworden, beland bij Omroep Max en nu achter de geraniums, met hier en daar en af en toe een bezigheid.

Kortom: ik ben oud. Ik heb veel meer verleden dan toekomst. En met mijn leeftijdgenoten deel ik een onbestemde angst. Die we weglachen. Die we onderdrukken. Die we bevechten met alle humor en energie die in ons is. Spijkerbroeken, gympen, fietsen, een klein beetje voorzichtig dansen: het kan nog allemaal. Nog net. Of eigenlijk net niet meer. We worden erom bespot door onze kinderen en kleinkinderen. Maar we doen het koortsachtig, nu het nog kan.

Maar altijd is er die angst. Niet laaiend of vurig, meer als een waakvlammetje in de geiser. Hij steekt de kop op bij een dreigende ziekte, vaak met dodelijke afloop, van een geliefde, een vriend, een vriendin, een kennis. Bij de vele uitvaarten waar we bij aanwezig zijn. Bij overlijdensadvertenties van leeftijdgenoten, bij kwalen

die ineens bij onszelf opdoemen, bij grote en kleine ongemakken die horen bij de leeftijd en die we, zoals dat heet, een plekje moeten geven.

We zijn lid van een loterij, de enige loterij waar je altijd een prijs van krijgt. Welke prijs en hoe wordt die uitgekeerd? Geen idee. Niet door Gaston, met bloemen en een cheque en een nieuwe auto voor de deur, dat is wel zeker. Maar hoe dan wel? Dat is de Grote Vraag.

En behalve die sluimerende angst is ook er het besef van wat niet meer kan, wat niet meer past, wat niet meer mag. Voorbeeld: ik kan niet meer naar een dance-event met Armin van Buuren of dj Tiësto. Of een optreden van Broederliefde. Nooit gedaan trouwens, maar het kan nu gewoon niet meer. Te oud.

Ik zal de social media nooit meer kunnen omarmen als vanzelfsprekende middelen van communicatie. Facebooken, instagrammen, TikTocken met de kleinkinderen: geprobeerd, niet gelukt, beetje belachelijk, te oud, doe maar niet oma. Ga mij maar niet liken op Facebook. (Trouwens, Facebook is, net als X, sowieso een medium voor oude mensen.)

Verrukkelijke jonge mode, korte rokken, strakke T-shirts... niet meer doen. Voor je het weet zit je bij Gordon in *Hotter than my daughter*. Ho stop nee. Een avontuurlijke verre reis vol uitdagingen en ontberingen: nee hoor, doe maar liever een begeleide culturreis of een gezapige cruise.

Oké, het is allemaal geen ramp, maar het zijn toch wel een paar dingetjes om even bij stil te staan.

Maar dan ga ik aan de andere kant van de boot hangen. De kant van het inleveren en het verlies heb ik nu een beetje afgegraasd. Maar wat kan nu wel wat vroeger niet kon? Wat hoeft niet meer wat vroeger zo nodig moest? *You gain some, you lose some*. De kant van de winst dus.

Die winst is: emotionele rust. Je hoeft niet meer zo nodig. Je carrière zit in de afbouw, de grote druk en drukte zijn voorbij, wat overblijft is voortbouwen op wat je hebt opgebouwd en genieten van wat je nog te doen krijgt. Je leeft in blessuretijd. Je wordt gevierd als oud mens dat nog tot tien kan tellen en kan meepraten over vroeger.